

ПІДСУМКИ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ ТА ФІТОСАНІТАРНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЗА ТРЕТІЙ КВАРТАЛ 2012 РОКУ

1 листопада 2012 р. у Житомирі відбулося засідання колегії Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, в роботі якого взяли участь начальники головних управлінь ветеринарної медицини в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі, начальники регіональних служб державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті, начальники підрозділів ветеринарної міліції з проведення карантинних ветеринарних заходів МВС України в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі, директори державних науково-дослідних контрольних інститутів, керівник державного підприємства «Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин».

Засідання відкрив Володимир Михайлович Горжеєв, Голова Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, Головний державний інспектор ветеринарної медицини України.

Ігор Іванович Ботик, директор державного підприємства «Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин», доповів про стан організації проведення ідентифікації та реєстрації тварин. Він зазначив, що на виконання доручення прем'єр-міністра України М.Я. Азарова протягом дев'яти місяців 2012 року вперше за десять років було проведено інвентаризацію поголів'я великої рогатої худоби (ВРХ), утримуваної в сільськогосподарських підприємствах та індивідуальних підсобних господарствах громадян, з метою внесення даних в Єдиний державний реєстр. Загалом інвентаризовано 2379 тис. гол. ВРХ, з них у колективних господарствах – 1224 тис. гол., індивідуальних господарствах населення – 1155 тис.; молодяку ВРХ віком до 15 місяців – 464 тис. гол.

Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження положення про Єдиний державний реєстр тварин» від 25 жовтня 2012 р. № 578 створено базу даних реєстру, адміністратором якого є Держветфітослужба України. Фахівці ветеринарної служби можуть вносити до реєстру дані про тварин, їх переміщення, надавати витяги з

нього. Між Агентством з ідентифікації і реєстрації тварин та установами ветеринарної медицини укладено 650 угод на право користування реєстром, видано 700 ліцензій на право підключення до нього.

Міністерством аграрної політики та продовольства України і Держветфітослужбою України спільно з ДП «Агентство з ідентифікації і реєстрації

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ НА 2013 РІКІ

тварин» проведено роботу щодо вдосконалення законодавчої бази з питання ідентифікації тварин.

З метою зменшення вартості засобів ідентифікації ВРХ Міністерство аграрної політики та продовольства України видало наказ «Про затвердження змін до наказу Мінагрополітики України від 17 вересня 2003 р. № 342 «Про запровадження ідентифікації і реєстрації великої рогатої худоби» від 22 травня 2012 р. № 291. Відповідно до норм наказу ідентифікаційні документи виведено з переліку бланків суворої звітності, створено уніфіковану форму документа (паспорт і ветеринарна картка будуть розміщені на одному аркуші), що спрощує процедуру ідентифікації.

Зазначені зміни дозволили ввести новий тариф на проведення ідентифікації й реєстрації ВРХ з індивідуальних підсобних господарств населення. Тепер він становить 19 грн. 80 коп., що втричі дешевше за попередній. 700 тис. гол. ВРХ проідентифіковано за новим тарифом.

І.І. Ботик також підкреслив, що нині триває робота над законом, де визначено відповідальність громадян і посадових осіб за проведення ідентифікації тварин, і зазначив, що на сьогодні регіони повністю забезпечені засобами ідентифікації. Вживаються заходи щодо скорочення термінів видачі ідентифікаційних документів. Термін з моменту пред'явлення тварини для ідентифікації до отримання власником ідентифікаційних документів становить 3–7 днів (згідно з Положенням про ідентифікацію ВРХ ідентифікаційні документи мають видаватися протягом 21 дня з часу отримання Агентством реєстраційної картки тварини).

Роботу Єдиного державного реєстру взяли під контроль Міністерство аграрної політики та продовольства України й Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України.

Загалом за 2012 рік станом на 1 листопада по Україні здійснено:

– ідентифікацію ВРХ фізичного сектору – 1 035 622 гол.;

– ідентифікацію ВРХ юридичного сектору – 391 357 гол.;

– ідентифікацію товарних свиней – 932 846 гол.;

– ідентифікацію племінних свиней – 24 419 гол.;

– ідентифікацію овець і кіз усіх форм власності – 37 019 гол.;

– первинну реєстрацію коней – 1469 гол.

Упродовж 10 місяців було надано:

– витягів з реєстру тварин – 1030 прим.;

– засобів ідентифікації (бирок для ідентифікації свиней у господарствах юридичних осіб та СПД, бланків переміщення свиней, дублікатів паспортів, бирок усіх видів тварин) – 207 875 прим.

До реєстру внесено 5 568 змін.

Микола Васильович Білоус, заступник директора департаменту ветеринарної медицини, начальник управління державної інспекції, доповів про здійснення державного нагляду й контролю за дотриманням вимог щодо ідентифікації та реєстрації тварин.

Усього за 9 місяців 2012 року державною інспекцією ветеринарної медицини здійснено 62 785 перевірок, що на 37 111 менше, ніж за такий самий період минулого року. Виявлено 5964 порушення, що на 1679 більше, ніж у 2011 році. Тобто порушень багато, і їх слід виявляти. Найбільше перевірок (54 408) проведено в приватному секторі.

Законом України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин» від 4 червня 2009 р. № 1445-VI заборонено переміщення неідентифікованої худоби. Тому було перевірено пункти забою тварин, молочно-приймальні пункти, ринки, місця переробки тваринницької продукції. Всього здійснено 13 184 перевірки, виявлено 1731 порушення, притягнуто до адміністративної відповідальності 1731 особу, стягнуто 123 000 грн. штрафу (у т. ч. по забійних пунктах перевірено 2621 підприємство, проведено 167 адміністративних стягнень на суму 24 000 грн.). Загалом перевірено сім областей, вказано на виявлені недоліки.

Григорій Павлович Сидорук, начальник головного управління ветеринарної медицини в Вінницькій області,

поділився досвідом щодо поліпшення роботи з ідентифікації молодняку ВРХ віком від 3 до 15 місяців.

Підбиваючи підсумки з питання ідентифікації та реєстрації тварин, **Володимир Михайлович Горжеєв** акцентував на тому, що Міністерство аграрної політики та продовольства України передало справу ідентифікації тварин Державній ветеринарній та фітосанітарній службі, яка за 9 місяців 2012 року провела велику й напружену роботу. В рішенні цієї проблеми значно допомогли дотації держави на вирощування молодняку ВРХ віком 3–15 місяців. Вдалося створити найточніший за всі роки реєстр, який дозволяє здійснювати щоденний моніторинг ідентифікованих тварин, стежити за наявністю поголів'я, його переміщенням. Голова Держветфітослужби наголосив на необхідності поліпшення роботи з ідентифікації ВРХ у юридичних і фізичних осіб, товарних свиней, овець і кіз, а також опрацювання питання своєчасної оплати фахівцям за проведену ідентифікацію. І велика роль відводиться при цьому керівникам ветеринарних установ, які повинні здійснювати щоденний систематичний контроль.

Мар'ян Станіславович Троцький, начальник управління забезпечення протиепізоотичної роботи департаменту ветеринарної медицини, доповів про стан виконання рішення попереднього засідання колегії Держветфітослужби України. Він повідомив про основні напрями пріоритетних завдань у діяльності служби ветеринарної медицини на 2012 рік і стан їх виконання (рис. 1).

В основному рішення попереднього засідання колегії виконано, але в той же час залишаються проблемними питання африканської чуми свиней, сказу, контролю дотримання операторами ринку, які здійснюють експорт продуктів тваринного походження до країн – членів ЄС та Митного союзу, вимог, передбачених законодавством зазначених країн.

На сьогодні існує загроза занесення інфекції АЧС з Росії.

Рис. 1. Напрями пріоритетних завдань у діяльності служби ветеринарної медицини на 2012 рік

В Україні було виявлено африканську чуму свиней у селі Комишуватка Приморського району Запорізької області (рис. 2).

Проведено заходи, спрямовані на недопущення виникнення й поширення АЧС. З початку року в областях загрозової зони здійснено понад 7 тис.

перевірок суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана з виробництвом і переробкою свинини; зроблено понад 4 млн щеплень проти класич-

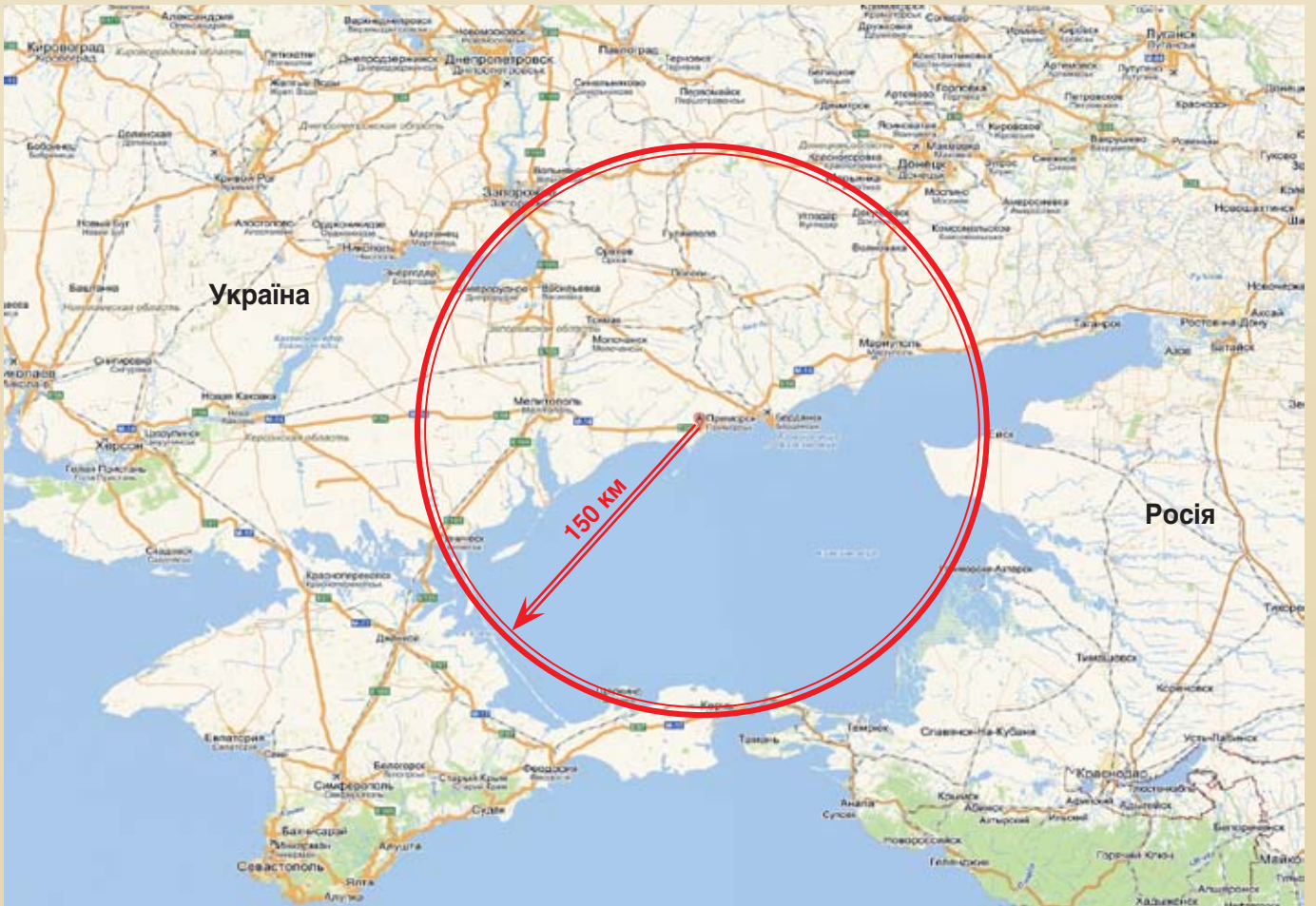

Рис. 2. Епіцентр африканської чуми свиней у Запорізькій області

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ НА 2013 РІКІ

ної чуми свиней; у спеціалізованих господарствах і приватному секторі обстежено понад 2 млн дворів і 5 млн тварин.

Державні лабораторії ветеринарної медицини ведуть моніторингові дослідження сироваток крові й патологічного матеріалу. З початку року досліджено понад 700 проб від диких кабанів та 2,2 тис. – від домашніх тварин.

Враховуючи той факт, що збудника АЧС усе-таки виявлено на території України, основними завданнями й надалі мають бути дотримання спеціалізованими свинарськими господарствами ветеринарно-санітарних правил та їх робота в «закритому» режимі. В областях загрозованої зони з 1642 наявних свиногосподарств 1388 (84%) працюють у «закритому» режимі. Решта 254 господарства піддаються щоденному підвищеному ризику.

Особливу увагу потрібно звернути на дотримання Плану дій при підозрі на захворювання (загибелі) свиней на АЧС.

Разом з Державною санітарно-епідеміологічною службою відповідно до рішення Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України від 6 серпня 2012 р. слід посилити контроль за утилізацією відходів з місць громадського харчування й закладів відпочинку та недопущенням використання відходів громадського харчування для годівлі сільськогосподарських тварин (більшість випадків захворювання на АЧС у РФ пов'язана саме з такою годівлею).

Регіональним службам необхідно посилити ветеринарно-санітарний контроль та нагляд за ввезенням на територію України тварин і тваринницької продукції, а головним управлінням в областях – за переміщенням їх усередині держави.

Залишається складною ситуація щодо сказу (рис. 3).

Загалом виявлено 1082 неблагополучних пункти (+365 до відповідного періоду минулого року). У зазначених пунктах захворіло 1235 тварин (+438 до минулого року).

Практично збільшення кількості неблагополучних пунктів мало місце в

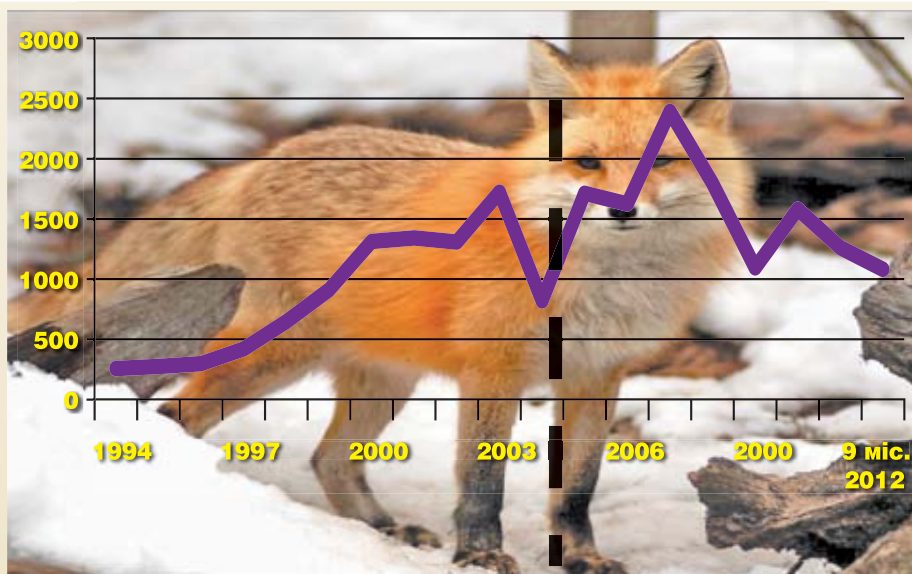

Рис. 3. Ситуація щодо сказу в Україні

усіх регіонах, крім Львівської (-3), Полтавської (-4), Рівненської (-8), Сумської (-44), Харківської (-13), Хмельницької (-2), Чернівецької (-1) областей.

Збільшення кількості неблагополучних пунктів спостерігається у Вінницькій - 114 (+49), Дніпропетровській - 71 (+24), Донецькій - 59 (+32), Запорізькій - 73 (+35), Київській - 53 (+28), Миколаївській - 41 (+31), Одеській - 78 (+67), Тернопільській - 88 (+64) областях.

Актуальним залишається питання розширення ринків збуту продуктів тваринного походження, зокрема до Європейського Союзу.

Відповідно до нових вимог ЄС є необхідність у формуванні переліків потужностей, які не потребують спеціальних ухвалень для експорту до країн Євросоюзу. Це стосується продуктів тваринного походження не для людського споживання (субпродукти, технічний казеїн не для годівлі тварин, пух, перо, шкірсировина, добрива та поліпшувачі ґрунту, корми для непродуктивних тварин та інші субпродукти).

При цьому спостерігається недбале ставлення на рівні головних управлінь ветеринарної медицини областей (Черкаська) та регіональних служб (Південно-Західна) до оформлення супро-

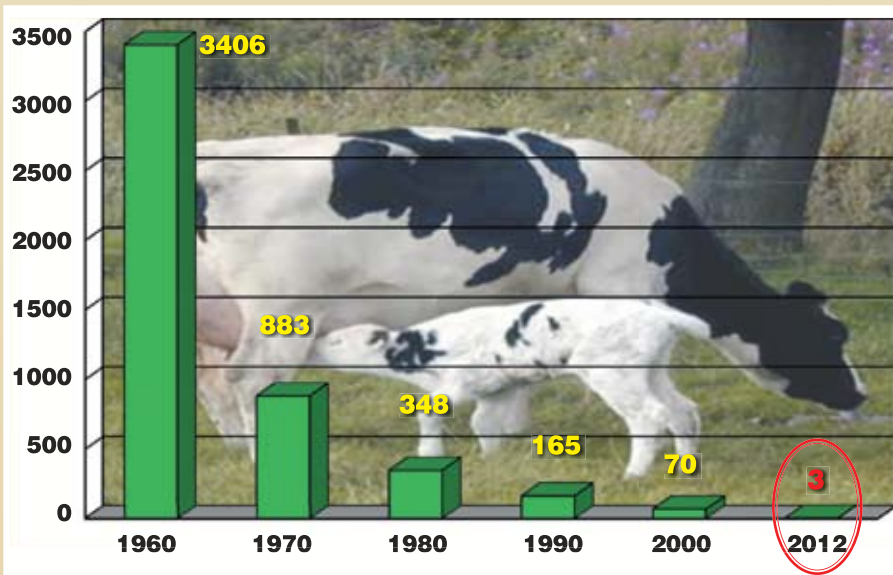

Рис. 4. Динаміка неблагополучних пунктів щодо туберкульозу

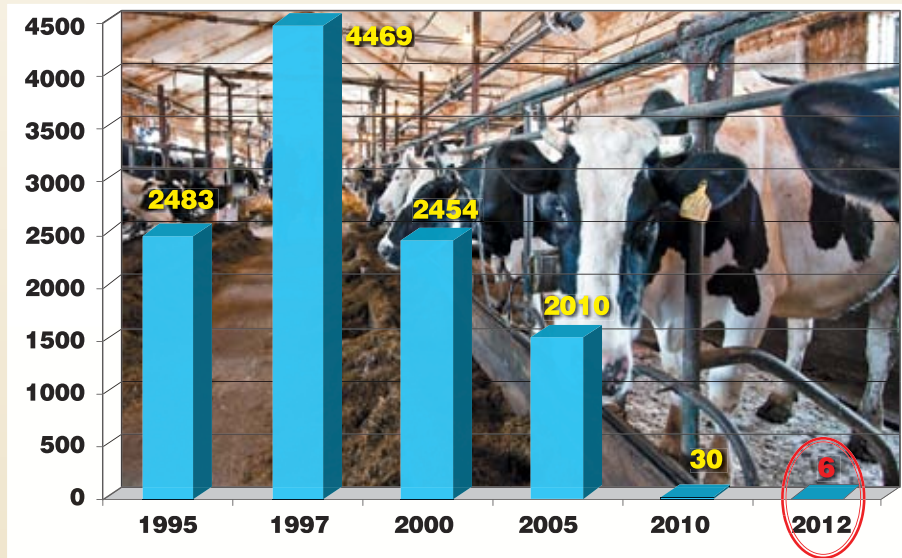

Рис. 5. Динаміка неблагополучних пунктів щодо лейкозу

відних ветеринарних документів без внесення потужності до переліку ЄС.

Потрібен постійний контроль за дотриманням українськими виробниками харчових продуктів вимог ЄС, оскільки відповідальність за їх виконання покладено як на виробника, так і на головних державних інспекторів ветеринарної медицини.

Перед оформленням вантажів на експорт необхідно перевіряти наявність потужностей у списках ЄС.

Не виконуються вимоги Митного союзу при експорті продукції до країн – членів цього союзу. Йдеться про неодноразові виявлення невідповідності продукції за показниками безпеки (перевищення мезофільних аеробних і

факультативно анаеробних мікроорганізмів КМАФАнМ, бактерій групи кишкової палички).

Також М.С. Троцький доповів про стан захворюваності великої рогатої худоби на лейкоз і туберкульоз (рис. 4, 5).

Нині виявлено три неблагополучні щодо туберкульозу ВРХ пункти. Неблагополучні щодо лейкозу ВРХ пункти зареєстровано в трьох областях: у Донецькій на початок року їх було 6, зараз – 3; Рівненській – відповідно 4 і 2; у Харківській становище не змінилося – наявний 1 неблагополучний пункт. З початку року повністю оздоровилися Київська, Миколаївська й Сумська області, а загалом по країні

оздоровлено 9 неблагополучних господарств, виявлено 1.

Валентина Василівна Стулова, начальник головного управління ветеринарної медицини в Запорізькій області, доповіла про здійснення протиепізоотичних заходів з ліквідації африканської чуми свиней та сибірки на території регіону.

Голова Держветфітослужби України Володимир Михайлович Горжеєв акцентував увагу на оперативності здійснення заходів з ліквідації африканської чуми свиней в селі Комишуватка Запорізької області (31 липня 2012 р.: перша половина дня – поставлено діагноз, увечері – засідання обласної НПК; 1 серпня 2012 р. – уряд виділив кошти, того ж дня було знищено й утилізовано 210 свиней). Усі необхідні заходи було проведено згідно з діючими інструкціями. Одна з основних причин занесення інфекції АЧС – відходи продуктів тваринного походження, завезені, найімовірніше, з Російської Федерації.

Підбиваючи підсумки колегії Держветфітослужби України, її очільник наголосив на необхідності посилення контролю за утилізацією відходів переробки сировини тваринного походження й доручив начальникові відділу ветеринарної міліції МВС України Сергію Васильовичу Оксюті разом з начальниками головних управлінь ветеринарної медицини систематично контролювати це питання. ☉

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ НА 2013 РІКІ